

Zaaien

Christus Triumfatorkerk, 2 juli 2023, doopdienst

Lezing: Matteüs 13: 1-9 en 18-23

Voorganger ds. Jaap van den Akker

KOMEN

- Welkom
- Aanvangslied Psalm 139: 1 en 2
- Moment van Stilte
- Bemoediging en groet
- Kyriegebed
- Glorialied: 'This little light of mine' (Johan Leijen)

DOOP

- Inleiding op de doop
- Gabi, Sheila zingen *The Lord is my sheperd ondertussen worden de dopelingen binnengebracht*
- Presentatie
- Gezongen Apostolische Geloofsbelijdenis (Lied 340b) (st)
- Gedichtje bij het water
 - “Water kent een geheim: dat je kind van God mag zijn
Water levert het bewijs: God gaat met je mee op reis
Want wanneer je bent gedoopt Weet je dat God naast je loopt En dat Hij je altijd helpt Wat
Hij zegt dat is Hij zelf”
- Doopintentie door Kunal en Farah
- Doopintentie door Hans en Evine
- Met de kinderen
- Bediening van de Doop
- Zegenlied: 'Here Jezus, wij zijn nu' (Lied 347: 1 en 2) 'De Here zegent jou' (HH 61)
- Doopvragen
- Lofzang: 'O, Heer mijn God' (Hemelhoog 654)

WOORD

- Gebed bij de opening van de Schriften
- Bijbellezing: Matteüs 13: 1-9 en 18-23
- Lied: 'Een zaaier ging uit om te zaaien' (lied 764)
- Preek

Je zaait wat af in je leven.

Ten minste zo ervaar ik dat als ouder.

Je probeert van alles mee te geven aan je kinderen. Opvoeden heet dat dan.

Dat begint al als ze peuter zijn. Dat je niet zomaar alles van tafel mag pakken. Dat je niet van elk koekje een hapje mag nemen en dan weer terugleggen, dat je op het potje moet plassen.

En dat gaat een heel leven door: Hoe je je moet gedragen, dat je niet alles op een presenteerblaadje wordt aangeboden ("Het is hier geen hotel!", ik hoor het me zo zeggen). Dat je soms moeite voor dingen moet doen. Dat de meeste mensen het vertrouwen waard zijn en het beste met je voor hebben, maar dat je toch ook wel een beetje op je hoede moet zijn met wie je vertrouwd en aanspreekt.

Daar wordt het al lastig. Genuanceerd opvoeden is moeilijk. Je wilt je kinderen met vertrouwen de wereld in sturen. Niet angstig. De wereld zit vol gevaren, maar bijna altijd gaat het goed. Bijna iedereen kun je wel vertrouwen.

En je bent ook geroepen om andere te helpen en van het goede uit te gaan. Even vragen hoe het gaat als iemand valt met de fiets voor je neus en eventueel overeind helpen of 112 bellen. Iemand vriendelijk te woord staan aan de deur.

Maar ja, het komt ook voor dat je wèl in de maling wordt genomen. Dat het een oplichter is die van jouw goedheid wil profiteren. Dat die leuke jongen van 17 op Insta een man van 55 blijkt te zijn.

Je zaait van alles als opvoeder. Dat je kind talenten heeft en kwaliteiten,. Dat het er mag zijn. Dat het betekenis heeft. En je vertelt dat het je niet allemaal komt aanwaaien. Dat je ook zelf moet in zetten om iets te bereiken in het leven.

Dat internet goed is. Je vindt er allerlei nuttige informatie en het helpt je de wereld te ontdekken. En tegelijkertijd probeer je duidelijk te maken dat al die filmpjes op TikTok en YouTube allemaal stofjes in je vrij maken die er voor zorgen dat je aan dat scherm geplakt blijft zitten en dat de dag zonder dat je er erg in hebt opeens voorbij is.

Dat zaaien is een ingewikkelde bezigheid voor een opvoeder.

En niet alleen voor een opvoeder zo blijkt uit deze gelijkenis van Jezus.

Je weet namelijk niet wat er met het gezaaide gebeurt. Daar heb je als zaaier geen invloed meer op. Je moet het overlaten aan het gezaaide zelf en de omstandigheden. Loslaten.

Onze oudste is inmiddels 24. Ondanks alles wat we er hebben ingestopt vertrekt hij nog steeds naar Barcelona zonder zijn treinkaartje op zijn telefoon te downloaden. Laat hij altijd wel ergens wat liggen en komt hij nog maar sporadisch in de kerk – en als hij er is, dan vooral om ons een plezier te doen.

Niet alles wat we gezaaid hebben is al tot volle wasdom gekomen zou je kunnen zeggen. Maar toch.... Telkens verrast hij ons ook. Door opeens heel attent en meelevend te zijn, door op een indrukwekkende, liefdevolle en geduldige manier zijn broertje te helpen bij de voorbereiding van zijn examens. Door zijn verantwoordelijkheid te nemen als hoofdleraar van een jeugdkamp, door politiek actief te worden in zijn woonplaats. Door met visie en geestdrift na te denken over de toekomst.

Dat zegt twee dingen over zaaien.

1. Niet alles wat je zaait komt tot wasdom. Sinds wij een moestuin hebben word ik daar steeds weer mee geconfronteerd.
2. En ook: het gezaaide is nooit een kloon van de zaaier. Dat wat wortelschiet herken je als opvoeder. In ons geval sociale betrokkenheid, naastenliefde, zorg voor de samenleving en het klimaat. Maar Ruben maakt daarin (gelukkig!) ook zijn volstrekt eigen keuzes. Soms misschien anders dan je verwacht of zelfs gehoopt had, maar onmiskenbaar iemand die de weg naar zelfstandigheid vindt en waarin je heel veel terugvindt van wat je als ouder hebt geprobeerd mee te geven.

Ik preek tegen mezelf vandaag, zoals u merkt. Het is ook wat ik vaak zeg tegen ouders en grootouders. Velen zien hun kinderen of kleinkinderen niet of nauwelijks meer bij de kerk betrokken zijn. En dat maakt ze verdrietig. En tegelijkertijd vertellen ze over wat voor prachtige mensen het zijn geworden. Zelfbewust, kritisch, sociaal, maatschappelijk betrokken. En dan zeg ik: kijk eens wat er van ze wordt. Wat een mooie mensen! Wees trots op wat je bereikt hebt als opvoeder. *God ziet het allang met welbehagen aan* – zou Prediker zeggen.

Ook gelijk een troost alvast voor jullie, of een bemoediging. Filip en Pieter, en Scheherazade. Ze zullen eigen keuzes maken. Ooit. Later. Ze zullen steeds onafhankelijker worden – volwassen. Al kan je je daar nu misschien nog niets bij voorstellen. Soms zul je je wenkbrauwen fronsen, maar hopelijk zul je nog vaker ontdekken dat het mooi is hoe ze in het leven staan en aan de slag gaan met de normen en waarden die je ze hebt meegegeven. Dat ze op hun eigen manier zullen leven uit het geloof dat we hier met elkaar delen en waarin we onze kinderen proberen op te voeden.

Het gaat om zaaien vandaag.

Een zaaier ging uit om te zaaien.

Maar wat zaait hij eigenlijk? “Het Woord van het Koninkrijk” zo horen we Jezus zeggen in de uitleg van de gelijkenis. En het valt nog niet mee om dat “Woord van het Koninkrijk” duurzaam wortel te laten schieten. In de kerk – zeker de institutionele kerken in West-Europa - weten we daar de afgelopen decennia alles van.

Het goede doen, leven naar de Tien Geboden – het loopt vaak mis omdat de verleiding te groot is. Egoïsme en korte termijnsucces winnen het vaak van de goede bedoelingen. Dat is het goede zaad dat geroofd wordt door het kwaad. Of we zitten in de kerk, of kijken naar een inspirerend programma op de televisie en we worden geraakt door een lied of een woord of een verhaal en we denken dat is het. Hier wil ik mee verder! Maar een paar uur later of de volgende dag, kan je niet meer bij dat gevoel komen, je weet eigenlijk niet zo goed meer wat het nu was in die passage van het boek dat je las, of de scene uit de film die je aan het kijken was. En het enthousiasme ebt weg. En je laat het er maar bij. Het is als het Woord van het Koninkrijk dat op een rotsachtige bodem valt.

Of je raakt helemaal vol van een nieuwe weg die je wilt inslaan. Je wordt vegetariër, of nog beter veganist, maar je bent na drie recepten wel uitgekookt en je vervalt in oude gewoontes. Of je stopt met je veel te drukke baan – zo besluit je als je kapot thuiskomt op vrijdagavond, maar maandagochtend durft je toch de sprong niet te wagen. Ik kan wel mijn baan opzeggen, maar dan? Wie betaalt mijn huur dan? Hoe ziet mijn toekomst er dan uit – waar begin ik aan? En je delete je ontslagbrief. Het zijn de distels die het goede zaad verstikken. *Tussen droom en daad staan wetten in de weg en praktische bezwaren* – zou de dichter Willem Elsschot zeggen. Dat Woord van het Koninkrijk. Het is vaak maar een kort leven beschoren.

Als een zaaier uitgaat om het Koninkrijk te zaaien dan gaat het toch uiteindelijk om de oogst. De opbrengst. Het moet wel ergens ontkiemen en wortelschieten en uiteindelijk vrucht dragen.

Dat Koninkrijk van U, weet U wel, wordt dat nog wat? – om gelijk nog maar een dichter te citeren. Het antwoord van onze gelijkenis is ja!

Er gaan heel wat Woorden van het Koninkrijk verloren. Er sneuvelen eindeloos veel goede bedoelingen. En de praktijk staat het maken van echte keuzes vaak in de weg.

Maar er is een klein deel van het zaad van de zaaier dat in goede aarde valt. Dat vrucht draagt. En als is het maar een fractie van al die goede Woorden van het Koninkrijk- ze dragen vrucht: honderdvoud, zestigvoud, dertigvoud. Zo overvloedig dat het voortgaat. Dat ook een volgende generatie woorden van het koninkrijk zal blijven zaaien.

Het gaat tenslotte uiteindelijk om de oogst. Niet om het zaaien. Het gaat om de opbrengst. En ook al zijn er van mijn 24 paksoiplantjes die ik zaaide uiteindelijk maar zes uitgegroeid tot een mooie struik om van te eten – het levert dan toch zes maaltijden op.

Je kunt pas een oordeel vellen bij de oogst. Pas achteraf ontdek je in de opvoeding dat er toch meer is binnengekomen dan je midden in de puberteit van je kind denkt.

Dan blijft er nog een vraag over.

Waar gaat deze gelijkenis nu eigenlijk over?

Wat is de oogst, oftewel: wat bedoelt Jezus met ‘Het Woord van Koninkrijk’ dat hij blijkbaar zaait, of zaaide in deze wereld.

Het beeld van het zaad helpt ons daarbij. Het is nauwelijks te zien. Zo’n zaadje. En je stopt het ook nog in de grond, diep weg in het duister van de aarde. Het moet begraven worden, sterven in de aarde om tot leven te komen, tot bloei. Het is beeld van het leven van Jezus. Het moet sterven in het duister van de aarde om tot bloei te komen.

Dat Koninkrijk voltrekt zich in het geheim. Het is niet te definiëren. Niet vast te grijpen. Spreken over God. Zoeken naar Zijn aanwezigheid in je leven. Iets vinden van het Koninkrijk dat komt en al is gekomen. Dat is cirkelen om een geheim. Dat gaat met beelden, met verhalen, met gelijkenissen. Dat ontstaat waar we elkaar het leven leren. Waar we elkaar verhalen vertellen. Waar we elkaar wijzen op wat ons overeind houdt. Wat ons optilt. Klein en kwetsbaar inderdaad. Maar onmisbaar. Waar we liefde delen en het durven elkaar te laten groeien.

Het Koninkrijk komt niet als bij toverslag. Het moet groeien.
Zo nemen jullie je kind mee om het geheim van het leven te leren.
Zo zijn wij een gemeenschap waarin we in alle kwetsbaarheid het legen delen en elkaar wijzen op het Koninkrijk. Dat er is, dat groeit en dat ons tegemoetkomt.

Amen

- Robby & Nishchal Choenni zingen: 'What a wonderful world'

ANTWOORD

- Overlijdensafkondiging
- Dankgebed, voorbeden, Onze Vader, stil gebed
- Collecteaankondiging

GAAN

- Slotlied: 'Ga nu heen in vrede' (Hemelhoog 472)
- Zegen